

Indicatorii pe termen scurt în comerț interior și servicii/ Cifra de afaceri în comerț și servicii

Metadate

Biroul Național de Statistică (BNS)

1. Informație de contact

1.1. Subdiviziunea responsabilă din cadrul BNS

Direcția generală statistică întreprinderilor

Direcția statistică comerțului interior

1.2. Persoana de contact

Iulia Timofti, consultant principal statistica comerțului interior

Tel. 067770062

e-mail: iulia.timofti@statistica.gov.md

2. Actualizarea metadatelor

2.1. Ultima certificare a metadatelor

08.02.2022

2.2. Ultima actualizare a metadatelor

08.02.2022

3. Prezentarea statistică

3.1. Descrierea generală

Statistica comerțului interior cuprinde indicatori pe termen scurt în comerț și servicii realizați prin sondaj. Datele statistice privind comerțul și servicii sunt elaborate în baza cercetărilor statistice a întreprinderilor cu genul principal de activitate de comerț și servicii ale Clasificatorului Activităților Economice a Moldovei (CAEM- 2), armonizat la standardul european NACE Rev.2, care cuprind:

- lunar – întreprinderile cu numărul de personal de la 20 și mai mult – exhaustiv și cu numărul de personal de la 4 la 20 persoane – prin eșantion aleatoriu.

N-au fost incluse în cercetări întreprinderile și organizațiile din partea stângă a Nistrului și mun. Bender.

3.2. Concepte și definiții

3.2.1. Definiții

Cifra de afaceri (exclusiv TVA) reprezintă suma veniturilor obținute din vânzarea produselor, mărfurilor, prestarea serviciilor și executarea lucrărilor, provenite atât din activitatea principală, cât și din activitățile secundare, exercitate de întreprindere în perioada de referință.

Comerțul cu ridicata și cu amănuntul al autovehiculelor și a motocicletelor, întreținerea și repararea acestora (diviziunea 45, CAEM-2) include: vânzarea cu ridicata și cu amănuntul autovehiculelor și motocicletelor; vânzarea cu ridicata și cu amănuntul a vehiculelor noi și second hand, repararea și întreținerea vehiculelor; vânzarea cu ridicata și cu amănuntul a pieselor și accesoriilor pentru autovehicule și motociclete. Sunt incluse, de asemenea, activități ale agenților comisionari implicați în vânzarea cu ridicata sau cu amănuntul a vehiculelor, vânzarea cu ridicata a autoturismelor la licitație sau prin internet. Această diviziune include, de asemenea, activitățile de spălare și lustruire a vehiculelor etc.

Această diviziune nu include vânzarea cu amănuntul a carburanților și a produselor de răcire sau lubrifiere sau activități de închiriere a autovehiculelor sau motocicletelor.

Comerțul cu ridicata (diviziunea 46, CAEM-2) cuprinde activitățile de revânzare a bunurilor noi și a celor folosite (vânzarea fără transformare), către comercianții cu amănuntul, utilizatori industriali, comerciali sau profesionali, ori către alți vânzători cu ridicata ce activează ca agenți sau brokeri în

cumpărarea mărfii pentru ei, sau pentru vânzarea mărfii către alte persoane sau firme. La comerțul cu ridicata se atribuie și activitățile de intermediere în comerțul cu ridicata (activitățile comisionarilor, intermediarilor de mărfuri, precum și toate intermedierea care se realizează în numele sau în contul altora), indiferent dacă vânzarea se face pe piața internă sau pentru export.

Această diviziune nu include comerțul cu autovehicule și motocicletele.

Comerțul cu amănuntul (diviziunea 47, CAEM-2) include revânzarea (vânzarea fără transformare) de mărfuri noi și second hand, în principal către marele public, pentru consum sau utilizare personală sau casnică, prin supermagazine, magazine, centre comerciale, pavilioane, chioșcuri, gherete, tarabe, automate de vânzări, prin corespondența, prin Internet, cooperative de consum și farmacii etc. Această diviziune include, de asemenea, vânzarea cu amănuntul a carburanților și a produselor lubrifiante și de răcire. În comerțul cu amănuntul nu se cuprind: vânzarea de vehicule cu motor, motocicletele și piese ale acestora, vânzările de produse agroalimentare de către persoane fizice pe piața țărănească, comerțul cu cereale, semințe, minereuri, țigări brut, produse chimice pentru industrie, fier și oțel, mașini și echipamente industriale, vânzarea de alimente și băuturi pentru consumul în localuri și vânzarea preparatelor alimentare la pachet, închirierea de bunuri personale și gospodărești pentru publicul larg.

Serviciile de piață prestate populației sunt acele activități care fac obiectul vânzării și cumpărării pe piață, având ca principal beneficiar populația, indiferent de denumirea prețurilor practicate (tarif, taxă, preț de vânzare). În ancheta lunară la serviciile de piață prestate în principal populației se atribuie următoarele activități: de cazare și alimentație publică, veterinarie, ale agențiilor turistice și ale turoperatorilor, alte servicii de rezervare și asistență turistică, învățământ, sănătate și asistență socială, de recreare, de agrement, reparații de calculatoare, de articole personale și de uz gospodăresc, alte servicii pentru persoane fizice.

Serviciile de piață prestate în principal întreprinderilor cuprind acele servicii care pot să constituie obiectul vânzării și cumpărării pe piață, precum și servicii de transport și depozitare, informații și telecomunicații, activități profesionale, științifice și tehnice, activități de servicii administrative și activități de servicii suport, indiferent de denumirea prețurilor practicate (tarife, prețuri de vânzare) și modalitățile de încasare.

În cifra de afaceri (venitul din vânzări) nu se includ:

- TVA și alte impozite deductibile similare legate de cifra de afaceri (venitul din vânzări);
- venitul din vânzarea altor active curente (rulajul creditor al contului 612 „Alte venituri din activitatea operațională”);
- venitul din vânzarea activelor pe termen lung și activități investiționale (rulajul creditor al contului 621 „Venituri din activitatea de investiții”);
- alte venituri din activitatea financiară, venituri excepționale (622 „Venituri din activitatea financiară”, 623 „Venituri excepționale”);
- valoarea ambalajelor restituite după livrare.

3.2.2. Unitatea de măsură

Datele sunt prezentate:

- indicatorii valorici - în mii lei;
- indicatorii relativi se calculează în %.

3.2.3. Formula de calcul

Indicii de volum ai cifrei de afaceri sunt calculați în prețuri comparabile.

indicii valorici ai cifrei de afaceri

indicii de volum ai cifrei de afaceri

Indicii de volum ai cifrei de afaceri pentru luna curentă sunt provizorii și periodic se rectifică, pe baza corecțiilor ce se efectuează retrospectiv de către întreprinderile incluse în cercetarea, asupra datelor completate anterior de către acestea.

Indicii valorici ai cifrei de afaceri se calculează astfel :

- față de luna corespunzătoare a anului precedent
- față de luna precedentă
- față de perioada cumulată corespunzătoare din anul precedent

$$Jca = \frac{\sum p_1 q_1}{\sum p_0 q_0} * 100$$

CA- cifra de afaceri

Jca - indicii valorici ai cifrei de afaceri

$\sum p_1 q_1$ - volumul cifrei de afaceri perioadei curentă

$\sum p_0 q_0$ - volumul cifrei de afaceri perioadei de referință

Pentru exprimarea valorilor din perioada curentă în prețurile perioadei de referință se utilizează indici de prețuri deflatori (indicele prețurilor de consum). Primii indici obținuți sunt la nivel de clasă/grupă CAEM - 2 apoi prin agregări succesive se obțin indici la niveluri mai agregate.

Indicele volumului fizic a comerțului cu amănuntul și serviciilor de piață prestate populației este calculat după formulele:

$$Jca = \frac{(\sum p_1 q_1) / Ip}{\sum p_0 q_0} * 100$$

Ip- indicii prețurilor de consum

Indicele de preț deflator la nivel de clasă CAEM 2 se calculează ca o medie ponderată a indicilor de preț de vânzare cu amănuntul pentru produsele sau servicii de piață pentru populație specifice clasei CAEM- 2 respective. Este un indice de preț Laspeyres.

IPC se calculează ca un indice de tip Laspeyres cu bază fixă

Formula generală de calcul a indicelui:

$$J_L = \frac{\sum p_1 q_0}{\sum p_0 q_0};$$

$$L_{I_0} = \sum I_{I_0} \left(\frac{p_0 q_0}{\sum p_0 q_0} \right) \quad (1)$$

L_{I_0} - indicele agregat al prețurilor de consum în luna curentă (1) din anul curent față de luna de referință;

I_{I_0} - indicii lunii curente față de luna de referință pe trepte de agregare;

p_0 - prețul de consum al produsului în luna curentă;

q_0 - ponderea produsului dat în consumul din luna curentă.

$\frac{p_0 q_0}{\sum p_0 q_0}$ = ponderile aferente treptelor de agregare (importanța relativă a cheltuielilor pe gospodăriile populației în anul precedent).

Indicii simpli de prețuri.

Calculul indicilor de preț al produsului:

$$i_{vi} = \frac{p_i^{vi}}{p_0^{vi}} * 100$$

p_i^{vi} = prețul produsului i înregistrat în luna curentă;

$\overline{p_0^{vi}}$ = media prețurilor produsului i în perioada de bază.

Formula de calcul:

$$I_{vi}=100*(MG^4_{\text{anul}U_i,\text{luna}W_i,\text{grupa}T_i})/(MG^4_{\text{anul}U_0,\text{luna}W_0,\text{grupa}T_0});$$

MG^4 =media geometrică a prețurilor în țară pentru fiecare grupă de produse în luna curentă.

$$J_L = \frac{\sum p_1 q_0}{\sum p_0 q_0};$$

3.3. Clasificările utilizate

Activitatea economică: Activitatea economică: Rezultatele cercetării sunt clasificate corespunzător Clasificării Activităților Economiei Moldovei (CAEM-2), armonizat cu NACE rev.2, aprobat prin Ordinul nr. 28 mai din 07.05.2019.

Clasificatorului Statistic al Produselor (bunurilor și serviciilor) (CSPM rev. 2), armonizat la clasificarea CPA a UE, aprobat de Colegiul BNS prin Hotărârea nr.6 din 07.10.2014

Forme de proprietate: Datele sunt grupate conform Clasificatorului formelor de proprietate din Republica Moldova (CFP), aprobat prin Hotărârea Departamentului Standarde, Metrologie și Supraveghere Tehnică nr.276-st din 04.02.1997.

Forma organizatorico-juridică: Clasificarea întreprinderilor după forma organizatorico-juridică este efectuată în corespundere cu Clasificatorul Formelor Organizatorico-juridice (CFOJ), aprobat prin Hotărârea Departamentului Moldova Standard nr. 1607-ST din 9 noiembrie 2004.

Unități administrativ-teritoriale: Datele sunt grupate în baza Clasificatorului unităților administrativ-teritoriale al Republicii Moldova (CUATM), aprobat prin Hotărârea Departamentului Moldova-Standard nr. 1398-ST din 03.09.2003, cu modificările ulterioare.

Nomenclatorului unităților teritoriale de statistică (NUTS) al Republicii Moldova, aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr.570 din 19 iulie 2017.

3.4. Sfera de cuprindere

3.4.1. Acoperirea sectorială

Întreprinderile cu activitatea principală cuprinsă în diviziunile în conformitate cu Clasificatorul Activităților Economiei din Economia Moldovei (CAEM-2) de la 45-47, 49, 51-53, 55,56, 58-63, 68-82, 85-88, 91-93, 95, 96.

3.4.2. Populația statistică

Populația ce face obiectul prezentei cercetări este considerată colectivitatea unităților active (nu se includ întreprinderile care nu au cifră de afaceri doi ani consecutivi).

3.4.3. Geografică

Informația este elaborată și diseminată fără datele întreprinderilor și organizațiilor din partea stângă a Nistrului și municipiul Bender.

3.4.4. Temporală

Seriile de timp privind principalii indicatori sunt disponibile în publicații în principal din anul 2000 și pe pagina Web a BNS:

Lunare începând cu a. 2011 – conform CAEM, rev.1, începând cu a.2014- conform CAEM- 2

3.5. Nivelul de dezagregare

Datele sunt disponibile dezagregate :

– pe activități la nivel de clase, grupe, diviziuni, secțiuni CAEM-2.

3.6. Periodicitatea diseminării

Lunară.

3.7. Termenele limită de prezentare (diseminare)

Date lunare – a 50 zi după luna de referință.

3.8. Revizuirea

Datele lunare privind Cifra de afaceri în comerț și servicii la prima diseminare sunt provizorii, cu posibila revizuire în următoarea lună în cazul existenței rectificărilor din partea agenților economici.

3.9. Perioada de referință

Perioada de referință: luna calendaristică precedentă, anul de referință.

4. Colectarea și procesarea datelor

4.1. Sursa de date

4.1.1. Cercetări statistice

Cercetările statistice lunare sunt realizate în baza Cercetării statistice lunare pe termen scurt în comerț și servicii - SERV TS.

4.1.2. Surse administrative

Nu sunt utilizate.

4.1.3. Estimări

Lunar se estimează indicatorii valorici Cifra de afaceri (venituri din vânzări), în comerț și servicii în prețuri curente și comparabile. Volumul cifrei de afaceri în baza metodelor de extindere a datelor în cercetările selective.

4.2. Caracteristica cercetării statistice/surselor administrative

4.2.1. Obiectiv și scurt istoric

Obiectivele sunt furnizarea de date utile pentru: determinarea indicilor ai cifrei de afaceri pentru comerț și servicii, pe genuri de activitate și forme de proprietate, precum și pentru corelarea indicatorilor observați atât la nivelul activităților și al sectoarelor economice, cât și la nivelul economiei naționale.

Începând cu anul 1994 elaborarea indicatorilor statisticii comerțului și serviciilor a fost efectuată în corespundere cu Clasificatorul Activităților din Economia Moldovei (CAEM) – versiunea 1, armonizată la clasificarea ISIC a ONU. În anul 2001 a fost implementată versiunea a I-a a CAEM armonizată la clasificarea NACE a UE, iar din anul 2005 până în 2014 a fost folosită versiunea CAEM, rev. 1.1.

Începând cu anul 2014 este folosit CAEM-2, armonizat cu NACE rev.2, aprobat prin Hotărârea Colegiului Biroului Național de Statistică nr. 20 din 29.12.2009.

4.2.2. Unitatea statistică

Unitatea de observare este întreprinderea/instituția cu activitate principală de comerț și servicii înregistrate legal, indiferent forma de proprietate și forma organizatorico - juridică.

Întreprinderea este definită ca fiind cea mai mică unitate legal constituită, care dispune de autonomie decizională și este organizată ca să desfășoare, în unul sau mai multe locuri, una sau mai multe activități pentru producerea de bunuri și servicii.

4.2.3. Cercul unităților cuprinse în cercetare

Este relevantă informația din punctele 3.1 și 4.1.1 și în special sunt cuprinse:

În cercetare lunară – aproximativ 5000 întreprinderi cu activitate principală de comerț și servicii. Exhaustiv – întreprinderile cu numărul de personal de la 20 persoane și mai mult, eșantion - întreprinderi cu numărul de personal de la 4 la 19 persoane.

4.2.4. Periodicitatea cercetării

Lunar.

4.2.5. Colectarea datelor

Metoda de completare a anchetelor (formulelor, rapoartelor) statistice este online prin aplicația raportare.gov.md. sau pe suport de hârtie.

Perioada de înregistrare:

Datele lunare (SERV TS) – până la data de 25 a lunii următoare perioadei de raportare.

Colectarea datelor se efectuează de către subdiviziunile teritoriale pentru statistică pe suport de hârtie sau prin intermediul portalului raportare.gov.md. Chestionarele completate sunt prezentate de către întreprinderi în adresa subdiviziunilor teritoriale pentru statistică după locul de înregistrare a întreprinderilor.

4.3. Procesarea și compilarea datelor

4.3.1. Validarea datelor

Datele sânt verificate și analizate privind calitatea acestora, în special coerența internă, temporală și cu alte date la prima etapă în cadrul organului teritorial de statistică, iar apoi și la nivel central de către BNS. Metodele de control permit verificarea :

- integrității datelor completate în raport;
- corespunderii datelor de identificare;
- respectării condițiilor logice de corelare a datelor.
- controalele se bazează atât pe metode vizuale cât și automatizat utilizând aplicații–soft.

4.3.2. Compilarea/extrapolarea datelor

Datele obținute pe eșantion se extrapolează pe întreg universul de întreprinderi active în corespundere cu coeficientul de extrapolare, calculat pe fiecare strat al eșantionului.

4.3.3. Ajustările

Nu se efectuează ajustări.

4.3.4. Asigurarea calității

Asigurarea calității datelor statistice, se bazează pe respectarea Principiilor Fundamentale ale Statisticii Oficiale, aprobate de Adunarea Generală a Națiunilor Unite la 29 ianuarie 2014, precum și stipulate în Legea Republicii Moldova cu privire la statistica oficială nr. 93 din 2017.

În activitatea de producere a informației statistice, BNS acordă importanță primordială asigurării calității înalte a datelor.

În acest scop, o serie de măsuri de asigurare a calității sunt realizate la fiecare etapă a procesului statistic: de organizare a cercetărilor statistice, colectare, procesare și elaborare a informației statistice.

Eforturi importante sunt depuse pentru asigurarea plenitudinii și calității prezentării datelor de către respondenții incluși în cercetările statistice.

Se scot la iveală datele eronate, inconsistențele și datele suspicioase în vederea verificării și corectării acestora.

Datele primare sunt verificate și analizate privind coerența internă (în cadrul chestionarului), temporală (cu datele pentru perioadele precedente), cu datele altor unități similare, precum și datele disponibile din alte cercetări statistice și surse de date administrative. În caz de necesitate se purcede la imputarea datelor lipsă sau celor inconsistente.

Pentru asigurarea calității datelor primare, sunt organizate întruniri (seminare) cu specialiștii organelor teritoriale de statistică și cu respondenții pentru explicarea definițiilor, modului corect de completare a chestionarelor, în special în cazul operării de modificări sau implementării acestora. Concomitent, pe pagina Web a BNS sunt actualizate informațiile ce țin de Metadatele de referință, formularele și anchetele cercetărilor statistice și notele metodologice pentru întocmirea lor, etc.

4.4. Precizia datelor

4.4.1. Rata de non-răspunsuri

Rata medie lunară de non-răspuns constituie cca 3%

4.4.2. Erori de eșantionare

Erorile de eșantionare sunt calculate ținând cont de complexitatea planului de sondaj, cu un nivel de semnificație de 95%.

În baza erorii de eșantionare se calculează intervalul de încredere, în limitele căruia, cu o probabilitate de 95%, se află valoarea reală a indicatorului.

5. Comparabilitate și coerență

5.1. Comparabilitatea internațională

Comparabilitatea internațională este asigurată în primul rând prin utilizarea clasificatoarelor centrale, armonizate la respectivele standarde ONU și UE.

Modul de calculare a indicatorilor statistici corespunde „Regulamentul Consiliului European nr. 1165/1998, Regulamentul Consiliului și Parlamentului European nr. 1158/2005 și Regulamentul Comisiei Europene nr. 1503/2006 cu privire la statisticile pe termen scurt și Manualului „Metodologia Statisticii pe Termen Scurt, Eurostat 1998.

5.2. Comparabilitatea în timp

Începând cu anul 2014 datele nu sunt comparabile cu anii precedenți, datorită sferei de cuprindere.

5.3. Coerența cu alte statistici

Coerența cu alte statistici este asigurată de asemenea prin utilizarea acelorași clasificatoare, dar și a unor definiții și noțiuni comune în metodologia de calcul a indicatorilor economici și statistici.

6. Mandatul instituțional (baza normativ-juridică)

Activitatea BNS se bazează pe respectarea Constituției Republicii Moldova, Legii cu privire la statistica oficială nr. 93 din 26.05.2017, alte acte legislative și normative, ordinele și dispozițiile conducerii BNS.

Legea cu privire la statistica oficială reglementează organizarea și funcționarea sistemului statisticii oficiale și stabilește cadrul juridic pentru dezvoltarea, producerea, diseminarea și coordonarea statisticii oficiale (art.1).

Art. 5 al Legii stipulează că producerea informației statistice se bazează pe respectarea principiilor independenței profesionale, imparțialității, obiectivității, relevanței, transparenței, confidențialității, cost/eficienței ș.a.

Biroul Național de Statistică, în calitatea sa de organ central de statistică, este o autoritate administrativă creată pe lângă Guvern pentru conducerea și coordonarea activității în domeniul statisticii.

În conformitate cu Hotărârea Guvernului 935 din 24.09.2018 cu privire la organizarea și funcționarea BNS, Biroul exercită următoarele atribuții:

- 1) coordonează sistemul statistic național privind dezvoltarea și producerea statisticii oficiale;
- 2) elaborează și implementează strategii de dezvoltare a sistemului statistic național, programe statistice anuale și multianuale;
- 3) elaborează cadrul normativ și instituțional necesar realizării obiectivelor strategice în domeniul său de activitate, precum și mecanismele transpunerii lor în practică;
- 4) efectuează managementul și controlul realizării, în condiții de calitate, a programelor și planurilor statistice adoptate la nivel central și regional;
- 5) armonizează și aliniază indicatorii statistici, metodologiile, metodele și tehnicile aplicate pe plan național cu reglementările și standardele internaționale;
- 6) promovează cultura statistică în societate.

Actele legislative și normative după care BNS se conduce în activitatea pot fi accesate pe pagina oficială www.statistica.gov.md, rubrica Despre BNS (<http://www.statistica.gov.md/pageview.php?l=ro&idc=323&>)

7. Confidențialitatea

7.1. Principiile

Art. 23 (5) al Legii stipulează că „Informația statistică nu poate fi diseminată utilizatorilor în cazul în care se referă la 1–3 unități statistice”.

7.2. Asigurarea practică a regulilor confidențialității

Întru asigurarea protecției datelor statistice confidențiale în conformitate cu Legea cu privire la statistica oficială nr. 93 din 26.05.2017, Biroul Național de Statistică întreprinde toate măsurile regulatorii, administrative, tehnice și organizatorice pentru protecția datelor confidențiale și neadmiterea divulgării lor.

În conformitate cu Legea nominalizată, Personalul producătorilor de statistici oficiale, inclusiv cel angajat

temporar, care, conform atribuțiilor de serviciu, are acces direct la datele individuale este obligat să respecte confidențialitatea acestor date în timpul și după încetarea activității în funcția respectivă.

Până la diseminarea datelor statistice, acestea sunt verificate dacă corespund cerințelor de protecție a datelor confidențiale. În cazul dacă datele statistice conțin informație confidențială (vedeți p.7.1) diseminarea acestora nu este efectuată și se purcede la agregarea datelor la nivelul minim disponibil care asigură protecția confidențialității dalelor.

8. Accesul la informație și formatul diseminării

8.1. Accesul la informație

8.1.1. Calendarul de emitere

Anual este elaborat Calendarul de emitere a informațiilor statistice elaborate de BNS.

8.1.2. Accesul la calendarul de emitere

Calendarul de emitere a informațiilor operative și a notelor informative este plasat pe pagina oficială web a BNS www.statistica.gov.md, Calendarul Băncii de date este disponibil la rubrica *Banca de date statistice*.

8.1.3. Accesul la date statistice

Conform Legii cu privire la statistica oficială nr. 93 din 26.05.2017, art. 23:

- Producătorii de statistici oficiale sînt obligați să disemineze informația statistică în termenele prevăzute în programul de lucrări statistice și în calendarul de diseminare a informației statistice oficiale.
- Diseminarea informației statistice prevăzute în programul de lucrări statistice tuturor categoriilor de utilizatori se efectuează gratis și în condiții egale de acces sub aspectul volumului, calității și termenelor de diseminare.;

Programul lucrărilor statistice poate fi accesat pe pagina www.statistica.gov.md, rubrica **Despre BNS / Acte legislative și normative** (<http://www.statistica.gov.md/pageview.php?l=ro&idc=323&>)

Pagina web a BNS www.statistica.gov.md reprezintă sursa informațională cea mai importantă în asigurarea accesului utilizatorilor la informația statistică diversă, transparenței privind activitatea BNS.

Toate informațiile operative, notele informative, seriile de timp, precum și publicațiile statistice elaborate de BNS se plasează pe pagina oficială.

8.2. Formatul diseminării

8.2.1. Informații operative / Note analitice

Informațiile operative și notele analitice sunt publicate pe pagina oficială a BNS: <http://statistica.gov.md> rubrica *Comunicate de presă*, conform *Calendarului de diseminare a datelor*.

8.2.2. Publicații

Publicațiile elaborate de BNS, care conțin date statistice privind indicatorii pe termen scurt în comerț și servicii:

- Breviarul statistic,
- Buletinul statistic trimestrial,

Acces la publicație:

- în format electronic, pe pagina oficială a BNS www.statistica.gov.md, rubrica *Produse și servicii / Publicații* (<http://www.statistica.gov.md/pageview.php?l=ro&idc=350&nod=1&>)
- pe suport de hârtie – în biblioteca BNS (mai multe detalii la adresa <http://www.statistica.gov.md/libview.php?l=ro&idc=340&id=2400>)
- sau pot fi procurate la oficiul BNS (mai multe detalii la adresa <http://www.statistica.gov.md/>, rubrica Publicații (<http://www.statistica.gov.md/pageview.php?l=ro&idc=350&id=2219>))

8.2.3. Baze de date/serii de timp

- **Banca de date statistice** <http://statbank.statistica.md/>, domeniul *Statistica economică / Comerț interior de bunuri și servicii*

- Pagina oficială a BNS: <http://www.statistica.gov.md> la rubricile:

- *Comunicate de presă*
- *Statistici pe domenii / Statistica economică / Comerț interior de bunuri și servicii*
- *Produse și servicii / Publicații.*

8.2.4. Chestionare/date transmise la solicitarea organizațiilor internaționale

Chestionare internaționale Eurostat, CSI, etc

8.2.5. Solicitări de date suplimentare

BNS pune la dispoziția utilizatorilor și informații statistice suplimentare celor disponibile în publicațiile statistice, notele informative, informațiile operative, celor plasate pe pagina oficială web în limita informațiilor disponibile, în corespundere cu Legea cu privire la statistica oficială. Solicitarea poate fi transmisă la sediul BNS, prin poștă, prin poșta electronică moldstat@statistica.gov.md sau online – www.statistica.gov.md rubrica *Produse și servicii/Solicitare de informații statistice* http://www.statistica.gov.md/solicitare_informatii_statistice.php?l=ro

9. Referințe (link-uri) utile

9.1. Accesibilitatea documentației privind metodologia

Metodologia este disponibilă pe pagina oficială www.statistica.gov.md, rubrica *Metadate / Metadate de referință* (<http://www.statistica.gov.md/pageview.php?l=ro&idc=351&nod=1&>).

9.2. Accesibilitatea documentației privind Rapoartele de evaluare

Rapoartele de evaluare a BNS sunt disponibile pe pagina oficială www.statistica.gov.md, rubrica *Despre BNS / Evaluări și opinii despre BNS / Rapoarte de evaluare* (<http://www.statistica.gov.md/pageview.php?l=ro&idc=399&id=2739>).

9.3. Accesibilitatea informației privind studiul de opinie al utilizatorilor

Sondajele de opinie ale utilizatorilor sânt disponibile pe pagina oficială www.statistica.gov.md, rubrica *Despre BNS / Evaluări și opinii despre BNS / Sondaje de opinie* (<http://www.statistica.gov.md/pageview.php?l=ro&idc=399&id=2740>).

9.4. Alte referințe utile

Baza de date EUROSTAT

<http://ec.europa.eu/eurostat/data/database>

Baza de date statistice a Comisiei Economice pentru Europa a ONU

<http://w3.unece.org/pxweb/Dialog/>